

Vooral zorgen over gezondheidsrisico's vormen vaak aanleiding voor een gerechtelijke procedure.

Veehouder zet vaker stap naar rechter

Het aanvragen van omgevingsvergunningen door veehouders mondt dikwijls uit in gerechtelijke procedures. Met name zorgen over gezondheidsrisico's leiden er vaak toe dat zij voor de rechter worden gedaagd. Anderzijds vormen overheidseisen voor steeds meer boeren aanleiding om zelf naar de rechter te stappen.

W

ie vandaag de dag de agrarische nieuwssites volgt, kan er niet omheen: rechtszaken die te maken hebben met omgevingsvergunningen voor veehouderijen zijn vrijwel aan de orde van de dag. Of het aantal juridische procedures

de laatste jaren is toegenomen, is volgens Ruud Verkoijen maar de vraag. Hij is advocaat milieu en omgeving bij Goorts + Coppens in Deurne. „Ik heb niet het idee dat aanvragen voor omgevingsvergunningen vaker uitmonden in juridische procedures dan vroeger. In de jaren tachtig werd er ook veel geprocedeerd, bijvoorbeeld door natuur- en milieuorganisaties. Ook verzette een enkele bewoner in het buitengebied zich wel eens tegen uitbreidingsplannen. Vandaag de dag verzetten vaak grotere groepen omwonenden zich tegen de groeiambities van een veehouder. Wellicht heeft dat ermee te maken dat er nu meer burgers in het buitengebied wonen. Deze burgers trekken dikwijls samen op en schakelen dan vaak ook een natuur- en milieubeweging in om 'uitgebreider' te kunnen procederen. Burgers die niet in de buurt van een natuurgebied wonen, kunnen immers geen bezwaar maken tegen de milieugevolgen op dit gebied. Kortom: het aantal rechtszaken, dat wordt aangspannen tegen veehouders, neemt naar mijn idee niet direct toe, maar de groep die een procedure aanspant is meestal wel groter.”

Paul Bodden van Hekkelman Advocaten & Notarissen in Nijmegen herkent dat beeld. „Het feit dat partijen samen optrekken heeft echter geen invloed op de beslissingen die rechters nemen. Daarvoor maakt het niet uit of er één of 25 bezwaarmakers zijn.”

Willekeur

De redenen waarom partijen bezwaar aantekenen tegen een omgevingsvergunning van een veehouderij zijn divers. „Vaak gaat het over zaken als geur, geluid, de werking van luchtwassers, stikstofuitstoot en mogelijke risico's voor de volksgezondheid”, geeft Franca Damen, advocaat agrarisch recht, aan.

De genoemde advocaten merken dat eventuele volksgezondheidsrisico's

steeds vaker de aanleiding vormen voor een gerechtelijke procedure: burgers of andere partijen zijn bang voor de impact van extra dieren op de volksgezondheid. Hoewel de specifieke feiten en omstandigheden in een zaak natuurlijk een rol spelen, worden dergelijke bezwaren volgens Damen meestal ongegrond verklaard. „Vorig jaar oordeelde de Raad van State bijvoorbeeld opnieuw dat het rapport 'Veehouderij en gezondheid omwonenden' – waar veel partijen aan refereren – geen wetenschappelijke inzichten bevat op basis waarvan kan worden geconcludeerd dat een veehouderij onaanvaardbare risico's met zich meebrengt voor de volksgezondheid. De Raad van State vindt daarom dat het VGO-rapport geen reden is om geen medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van veebedrijven.”

Verkoijen ziet ook dat een rechter

De feiten en omstandigheden bepalen hoe kansrijk een rechtsgang is

bezwaren met betrekking tot volksgezondheidsrisico's meestal van tafel veegt.

„Daar staat tegenover dat de Raad van State in dergelijke zaken wel bepaalt dat een gemeente in de vergunningsprocedure moet kijken naar dergelijke risico's, en hierover een oordeel moet vellen. Als de gemeente de risico's te groot vindt, kan die op deze manier alsnog een streep door de omgevingsvergunning halen. Iets wat in de praktijk ook vaak gebeurt. Veel gemeenten spelen hierbij op safe. Er is dus sprake van een zekere willekeur.”

Volgens Verkoijen zorgt de onduidelijkheid over de gezondheidsrisico's van veehouderijen er ook voor dat er meer geprocedeerd wordt over dit onderwerp. En dat veehouders zelf in beroep gaan wanneer hun omgevingsvergunning wordt afgewezen op basis van mogelijke gezondheidsrisico's. „Dat komt vooral omdat dit thema minder helder en grijpbaar is. Bij bijvoorbeeld geur en ammoniak is

het speelveld duidelijker, aangezien hier wettelijke normen voor zijn.”

Onredelijke eisen

Omgevingsvergunningstrajecten zorgen er niet alleen voor dat andere partijen naar de rechter stappen, maar de boeren zelf ook. Bijvoorbeeld wanneer een omgevingsvergunning is geweigerd. Verkoijen ziet dat dit steeds vaker voorkomt. „Dit heeft alles te maken met de provinciale verordeningen waaraan gemeenten zich sinds enkele jaren moeten houden bij het verstrekken van omgevingsvergunningen. Een dergelijke verordening kun je niet direct aanvechten, maar alleen wanneer de vergunning op basis van de verordening wordt geweigerd.”

Vooraf de Verordening Ruimte van de provincie Noord-Brabant leidt volgens Verkoijen tot veel rechtsgangen. „Veehouders stappen bijvoorbeeld naar de rechter, omdat hun omgevingsvergunning is geweigerd vanwege het ontbreken van een stalderingsbewijs. Ook de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij zorgt er regelmatig voor dat vergunningen worden afgewezen en veehouders naar de rechter stappen. Hoe kansrijk een rechtsgang is, hangt af van de feiten en omstandigheden.”

Bodden ziet wel een tendens dat rechters overheden een bepaalde beleidsvrijheid gunnen, ook als het gaat om het stellen van extra duurzaamheidsregels voor de veehouderij. „In de meeste 'Brabantse' zaken trekt de provincie tot nu toe namelijk aan het langste eind. Naast Brabant stellen overigens ook steeds meer andere provincies, waaronder Gelderland en Groningen, extra eisen om de verduurzaming van de veehouderij een impuls te geven. Dit kan de komende jaren tot extra rechtszaken leiden. Alhoewel Groningse boeren bijvoorbeeld minder snel op de barricaden klimmen dan Brabanders. Mentaliteit speelt ook een bepalende rol.”

Tekst: Ank van Lier

Beeld: Susan Rexwinkel

Wilt u reageren?
redactie@agriio.nl
of tel. 0314 - 62 64 38